

PIENIĄDZE POD KONTROLĄ

Rozsądne gospodarowanie swoimi finansami pozwala uniknąć wielu kłopotów, a zarazem umożliwia zgromadzenie środków na realizację planów i marzeń.

Dochody

Żeby zacząć zarządzać pieniędzmi, najpierw trzeba je mieć, czyli uzyskać dochód. Ludzie zdobywają pieniądze na różne sposoby, czyli mają różne źródła dochodu. Zależą one między innymi od etapu życia. Dzieci i młodzież otrzymują zwykle pieniądze od dorosłych w formie prezentów czy kieszonkowego. Studenci uzyskują stypendia i podejmują się dorywczych zajęć. Dorośli otrzymują wynagrodzenie za pracę lub świadczenia socjalne, np. 500+, rentę czy emeryturę. Dochody można też czerpać z takich źródeł jak prowadzenie firmy, wynajem mieszkania czy zyski z inwestowania np. na giełdzie. Źródła dochodu mogą być stałe (np. pensja, regularnie wypłacane kieszonkowe) lub zmienne (np. praca dorywcza, prezenty).

Wydatki

Pieniądze służą do zaspokajania potrzeb życiowych. Kwoty, które

wydajemy w określonym czasie, sumują się na nasze wydatki. Wydatki dzielimy na konieczne i opcjonalne. Z tych pierwszych nie możemy całkowicie zrezygnować – to wydatki np. na jedzenie czy utrzymanie domu. Wydatki opcjonalne to pieniądze przeznaczane na zachcianki czy przyjemności.

Wydatki możemy też podzielić na stałe i zmienne. Stałe to np. czynsz, rata kredytu czy bilet miesięczny – ich wartość jest zwykle taka sama. Wydatki zmienne to z kolei np. zakupy, bilet do kina czy tankowanie samochodu. Wydatki zmienne jest nam dużo łatwiej kontrolować – możemy kupić mniej, wybrać tańsze produkty lub z czegoś zrezygnować.

Budżet – podstawowe narzędzie dbania o finanse osobiste

Do zarządzania pieniędzmi służy budżet, czyli zestawienie wszystkich planowanych dochodów i wydatków. Z budżetowania korzystają firmy i rządy państw, ale

nic nie stoi na przeszkodzie, by zrobić go dla własnych finansów. Budżet możemy stworzyć w zeszycie, w programie komputerowym lub w telefonie – forma nie ma znaczenia. Ważne, żeby dokładnie rozpisać spodziewane dochody i wydatki, a później zapisywać sumy, które faktycznie otrzymaliśmy i wydaliśmy.

Zarządzanie pieniędzmi można porównać do równania, w którym od dochodów odejmujemy wydatki. Gdy otrzymujemy wynik dodatni, gromadzimy oszczędności, gdy ujemny – mamy deficyt, czyli brakuje nam pieniędzy. Prowadzenie budżetu pomaga nam trzymać wydatki pod kontrolą i unikać niepotrzebnych zachcianek. Zaoszczędzone pieniądze mogą służyć jako zabezpieczenie na przyszłość, gdy pojawią się nieprzewidziane wydatki, tzw. finansowa poduszka bezpieczeństwa, lub na sfinansowanie marzeń. Zacznij spełniać swoje marzenia już dziś, zacznij od zaplanowania budżetu na najbliższy miesiąc.

ZBUDUJ SWÓJ WŁASNY BUDŻET! TO PROSTE!

	DOCHODY			WYDATKI	
	PLANOWANE	OŚIĄGNIĘTE		PLANOWANE	OŚIĄGNIĘTE
 kieszonkowe			slodycze		
pomoc sąsiadów			kino		
prezent od babci i dziadka			nieoczekiwane wydatki		
stypendium			telefon - doładowanie		
sprzedaż starej konsoli			książka		
			gra komputerowa		
SUMA			SUMA		

Materiał powstał we współpracy z Warszawskim Instytutem Bankowości.

Twoja szkoła również może przystąpić do BAKCYLA!
Informacje na: bakcyl.wib.org.pl

 **BANKOWCY
DLA EDUKACJI**
program sektorowy

 BAKCYL
Bankowcy dla Edukacji
Finansowej Młodzieży